MYSORE LAND REFORMS BILL, 1958.

Motion to consider.

Sri KADIDAL MANJAPPA (Minister for Revenue).—Sir, I beg to move:

"That the Mysore Land Reforms Bill, 1958, be taken into consideration."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That the Mysore Land Reforms Bill, 1958, be taken into consideration."

Sri T. PARTHASARATHY (Malleswaram).—Before we proceed with the discussions on the Bill, I request the Chair to give a ruling about the time limit to speeches. Last time, when the Gorwala Report was discussed, I was gracefully given five minutes, while other members were given two hours.

Mr. SPEAKER.—So far as the time limit is concerned, I would not do it myself. I do not want to curtail the time of the Hon'ble Members. Full eight days will be available and it is for the Hon'ble Members themselves to put a restraint so that many members may take part in the debate. I have seen in the House of Commons that on such occasions, they do not in any way curtail the time of the individual members. The individual member is allowed as much time as he likes. But it is for the party and the members to put a restraint on the members. Normally, here also, we have been following the same principle. I would request the Hon'ble Members to be as brief as possible. If they take more time than necessary, I cannot myself help it.

Sri T. PARTHASARATHY.—I request the Chair and the Hon'ble Members to cut their eloquence and add more substance. (*Laughter*).

2-30 P.M.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Mr. Speaker, Sir, the Bill has been introduced with a view to enact a uniform law relating to tenancy and agricultural lands throughout the new State of Mysore. At present, there are different enactments in force in the different integrating areas of the State. In Belgaum Division, the Bombay Tenancy and Agricultural Lands Act of 1948 is in force. In Gulbarga Division, the Hyderabad Tenancy & Agricultural Lands Act of 1950 is in force. In the old Mysore area including Bellary, the Mysore Tenancy Act of 1952 is in force. In South Kanara and Kollegal, the Madras Cultivating Tenants Protection Act of 1955 and the Madras Cultivating Tenants (Payment of Fair Rent Act) of 1956 are in force. In Coorg District, the Coorg Tenants Act 1957 is in force. The Bombay and Hyderabad Acts, which are in force in the Belgaum Division and Gulbarga Division respectively are considered to be progressive. There are provisions in these Acts for conferring occupancy rights on certain classes of tenants. The two Acts provide for the imposition of ceilings, fixation of fair rent and the protection of tenants in many other respects. It may be of some interest to members from old Mysore and South Kanara to know that the maximum rent payable under the Hyderabad Act is 3 to 5 times the land revenue and that under the Bombay Act five times the land revenue or Rs. 20 per acre, whichever is less. The Acts that are in force in the old Mysore area, South Kanara and Coorg are too conservative in affording protection to the tenants. Except for giving protection to the tenants against unlawful evictions, these Acts have not helped them much.

It is unnecessary for me to remind the House that on 10th May 1957 a Committee was set up under the Chairmanship of Sri Jatti, our present Chief Minister, in order to examine the existing tenancy and agricultural land laws and to make recommendations for a comprehensive land legislation and that the Report of the Committee was placed before this House and it was discussed at great length for over ten days. The Bill now under consideration is generally modelled on the recommendations of Sri Jatti Committee with some changes in the light of the opinions expressed in the Legislature and the advice tendered by the Central

(SRI KADIDAL MANJAPPA)

Committee on Land Reforms constituted by the Planning Commission.

The idea of agrarian reforms has not come up before us for the first time and we are not springing a surprise on the people by the introduction of this Bill. Even during the days of the struggle for Independence, those who participated in the struggle including some of those who are now opposed to any kind of land reform, had committed themselves to the policy of enacting land reforms. They were parties to the slogan, "Tiller of the Soil Should be the Owner". After the attainment of Independence, the Planning Commission after considering all aspects relating to the question has made certain recommendations. Among other things, these recommendations provide for giving certain rights and privileges including conferment of occupancy right in favour of the tenants. They also provide for security of tenure, determination of fair rent and imposition of ceiling. These recommendations of the Planning Commission have been accepted by the Parliament and the Ruling Party, *i.e.* the All India Congress. In accordance with these recommendations, several laws have been enacted in the State so far.

In addition to the six enactments relating to tenancy and other allied matters referred to by me earlier, there are about a dozen laws which are intended to abolish the Jahagirs and Inams.

The Bill has been before the House for more than three months. I have very closely allowed the public reactions to this Bill. Generally, the well-to-do sections of the people and particularly the absentee land-lords have bitterly criticized the Bill on the ground that it is more radical than the Kerala Bill and that is likely to ruin the agriculturists. I can understand their anxiety. But some of them have carried on a subtle propaganda both against me and the Bill and have created a certain amount of confusion and misapprehension in the mind of the agriculturists. To create an atmosphere favourable to them, the rich land-lords have told everybody in the rural areas including small and middle-class owner-cultivators that they are going to be ruined by the proposed land legislation. Some clever people have the knack to say that they are not opposed to land reforms, but they are opposed to fixation of ceiling, fixation of fair rent and conferment of occupancy rights on tenants, etc. I do not know what kind of reforms they are contemplating. We cannot enact land reforms without affecting anybody's interest. In the very nature of things, agrarian reform cannot give satisfaction to all the people concerned. In a measure like this, we cannot give satisfaction to all the people concerned, but we can try to do justice to all.

There are different views concerning the future structure of agricultural economy in the country. Sarvodaya leaders advocate Bhoodan and Gramadan movement. There is the Nagpur Resolution advocating co-operative farming. Some people advocate collective farming. The philosophy that underlies the Bhoodan and Gramadan movement is based on high moral and spiritual values. But whether it is possible for religion and philosophy alone to control the acquisitive instinct in man without the help of law and order is a matter to be considered.

In the collective farming, instead of man becoming the master of the farm, the farm becomes the master of the man. Instead of the Zamindar or the land-lord dominating the peasants, the executive boss of the collective farm will lord over the peasants. The peasants will be reduced to the position of coolies. Co-operative farming is an ideal thing provided there is genuine co-operation among the people concerned and provided the management is run by men of integrity and efficiency coupled with a sense of service. There is provision in the present Bill for starting co-operative farms also which I will refer to later.

The question of enacting uniform law on this subject is pending decision for more than 2½ years. This state of uncertainty is not good to anybody.

The 'haves' among the agriculturists entertain a vague fear that they are going to lose something and the 'have nots' among them cherish an equally vague hope that they are going to get something. This state of uncertainty should cease as early as possible. The bitter criticism that we have heard against land reforms is mostly from absentee land-lords most of whom enjoy a comfortable living in the urban areas and who have also other sources of income. On the other hand, there are some people who have assailed the Bill on the plea that it does not contemplate radical reforms. I am sorry to observe that some of them do not know the A B C of agriculture and perhaps have not stepped into the fields Any scheme relating to agrarian reform shold take into account the practical difficulties, the sentiments of the people, the benefits to the State in terms of production, and the resulting economic and social justice. When compared to some other avocations, agriculture is not a paying profession even today. In the name of radical reform, we cannot drive the agricultural classes into perpetual poverty. When the people who plead for radical reforms advocate payment of a salary of at least one hundred rupees a month to a Chaprasi, I do not know how they will feel happy if an agriculturist is required to eke out his livelihood from one or two acres which he is likely to get on account of the so called radical reforms. We must be very careful and pragmatic in handling and guiding the agrarian reform. We cannot merely depend upon theories and slogans. I do not mean to say that the Bill is perfect. There is room for making modifications in some of the provisions, with a view to remove certain hardships and certain defects which have been brought to my notice after the introduction of the Bill. The Planning Commission have also suggested certain modifications in the Bill.

Now I will try to explain the scheme of the Bill and place before you its salient features. Better we understand some of the definitions before we proceed to understand the scheme of the Bill.

"Appointed Day" means the day appointed under sub-section 3 of Section 1, *i.e.*, the date on which the Act will come into force.

"Basic Holding" means the holding which is equal to 1/3 of the family holding.

"Family Holding" means an area which a family of 5 persons would normally cultivate in an efficient manner and which fetches a net income of Rs. 1,200 p.a.

"To cultivate personally" means to cultivate land on one's own account by one's own labour or by a member of one's family or by hired labour or servants under his personal supervision or a member of his family, provided the person exercising such supervision resides wit hin a distance of 10 miles from the land.

"Permanent Tenant" means a person, the commencement or duration of whose tenancy cannot be satisfactorily proved by reason of antiquity or whose name is entered in the Record of Rights or in any public record as a permanent tenant or who by custom or agreement, decree or order holds land on lease permanently or who holds lands as Mulgenidar or Mirasdar and includes a person whose tenancy either under Section 79 of the Mysore Land Revenue Code, or Section 83 of Bombay Land Revenue Code, presumed to be coextensive with the duration of the landlord's tenure.

"Plantation Crop" means area, cardamom, cocoanut, coffee, rubber, pepper and tea.

"Protected Tenant" means a person who has been in continuous possession of any land, cultivating such land personally on payment of rent to the land lord for a period of not less than 12 years prior to the appointed day.

In the new State of Mysore, 67% of the agriculturists are owner cultivators. About 13% of them are tenants and 5 per cent are rent receivers. Roughly speaking, only 3 per cent of them are going to be affected by this measure. The Bill deals with four classes of persons, *viz.*, owner cultivators, absentee land-lords, tenants and agricultural labourers.

(SRI KADIDAL MANJAPPA)

Ceiling (Chapter V).

First, I will deal with owner cultivators. The owner cultivator will be affected by the provisions of the Bill only when he is owning more than three family holdings. Even then, he will not be affected if he is the owner of plantations. According to the provisions of the Bill, owner cultivator is entitled to hold as owner under his personal cultivation three family holdings. A family holding is defined in the Bill as an area which a family of five persons would normally cultivate in an efficient manner and which will yield an average net income of Rs. 1,200 per an um. The net income for this purpose is deemed to be 50 per cent of the gross income in the case of lands possessing facilities for assured irrigation from tank or river channel and 33⅓% of the gross income in the case of other lands. Gross income will be estimated with reference to the prices prevailing during the financial year 1952-53.

I will illustrate with reference to the different kinds of land, how land ceilings and family holdings are determined.

Let me take up the case of dry lands first. In the case of dry land, the net income is deemed to be 33⅓% of the gross income. Supposing the average yield in one acre of dry land is three pallas of Ragi or Jowar and their price was Rs. 20 per palla in the year 1952-53, the net income for purpose of determining the family holding is Rs. 20. To get an income of Rs. 20, one acre of dry land is required. Therefore to get an income of Rs. 1,200, 60 acres are required. Assuming the average yield and the price referred to above as accurate estimates the family holding in the case of dry land will be 60 acres. The ceiling area will consist of three family holdings, *i.e.* 180 acres. A family of five persons will be allowed to have 180 acres of dry land. If the family consists of 8 or more perso s, the extent of land that can be retained will be 360 acres of dry land.

Let me next take up the case of wet lands having facilities for assured water supply under big irrigation projects. Let us assume for purpose of illustration that the average gross yield per acre of wet land is 15 pallas of paddy. Let us suppose that the price that was prevailing in the year 1952-53 was Rs. 20 per palla of paddy. In the case of irrigated wet land 50 per cent of the gross produce is deemed to be the net income. Therefore, the net income for one acre of wet land is Rs. 150. To get a net income of Rs. 150, one acre is required. To get a net income of Rs. 1,200 eight acres are required. The family holding in the case of irrigated wet lands will consist of 8 acres. The ceiling area will consist of 24 acres. A family consisting of 8 persons or more, will be allowed to retain 48 acres of wet land.

Next, let me deal with rainfed wet lands in Malnad. If the average yield per acre is 9 pallas of paddy and assuming that the price of paddy in the year 1952 53 was Rs. 20 per palla; the net income per acre is Rs. 60. A family holding will then consist of 20 acres and ceiling area will be 6 acres. In this case, the big families, each consisting of 8 or more persons, will be allowed to have 120 acres of rainfed wet land. The price and the yield I have mentio ed here is only for purposes of illustration and the figures cannot be deemed as accurate. In actuality they may be different. But all the same, the mode of calculation is the same. If the actual price and the yield are higher, the extent of family holding will be reduced proportionately. Similarly, if the actual price and the yield are lower, the extent of family holding will be increased proportionately. I must mention here that the Planning Commission have suggested that even in the case of non-irrigated lands, net income should be deemed to be 5 per cent of g oss income as in the case of lands having facilities for assured irrigation.

I am sure you are convinced by my explanation that very few owner cultivators will be affected by the provisions of this Bill. Further there is provision in the Bill for exempting from the operation of the ceiling, lands under plantation crops, *i.e.*, coffee,

rubber, tea, cardamom, cocoanut, areca and pepper so far as existing holdings are concerned. There is also provision for exempting orchards, specialised farms, sugarcane farms under the management of sugarcane factories and other efficiently managed farms.

In the case of the plantations, provision is made in the Bill for imposing a ceiling for future acquisitions. For coffee, tea and rubber, the ceiling is 100 acres. For cardamom it is 5 acres, for cocoanut 20 acres and for areca and pepper 10 acres. Ceiling in respect of future acquisitions by sugar factories is 1/6th of the minimum of land which is required to feed such factories.

Some people have found fault with these exemptions. I must make it clear that these exemptions are incorporated in the Bill on the advice of the Central Land Reforms Committee.

Tenancies and Conferment of Ownership on Tenants (Chapters II and III).

Now, I will take up two other classes, *viz.*, Land-lords and the Tenants. The persons who will be mostly affected by the Bill as I said previously are absentee land-lords. Most of the big landowners are either absentee land-lords or partly cultivating owners and partly rent receivers. The small holders who are merely rent receivers and whose main source of living is the rent they receive from the tenants, deserve our sympathy. The other absentee land-lords have to be satisfied with the land they will be permitted to resume and with the compensation they will get according to the provisions of the Bill.

After the appointed day, no person other than a small holder, minor, widow unmarried woman or a person who is permanently incapable of cultivating the land by reason of physical or mental disability or a member in the services of the Armed Forces will be permitted to lease out lands. No tenancy shall be terminated merely on the ground of efflux of time. The maximum rent should not exceed 1/4 of the gross produce or its value in cash in the case of lands having facilities for assured irrigation and 1/5 of the gross produce or its value in cash in the case of any other land. But before the appointed day, if any tenant was paying less than the aforesaid maximum by virtue of any law or contract, he will not be made liable to pay more than what he was already paying. Sections 18, 19, 20 and 21 empower the land-lord to terminate the tenancy for personal cultivation subject to the following conditions:—

(1) He cannot terminate the tenancy of a land held by a permanent tenant;

(2) He cannot evict a tenant before the expiry of five years from the date of the commencement of the tenancy;

(3) In the case of tenancies that were in existence before the appointed day, an application for possession should be made by him within three years from the date of the Notification specifying the extent of the family holding for the concerned local area;

(4) If he owns and cultivates lands exceeding three family holdings he is not entitled to evict any tenant;

(5) He is not entitled to take possession of any land leased to the tenant unless his income from such land is his principal source of income;

(6) He is not entitled to take possession of any land leased to any tenant unless he resides within a distance of ten miles from the land;

(7) His right to evict the tenant for personal cultivation is subject to the following further conditions:—

(*a*) If the land-lord owns less than the basic holding and he is not cultivating any land personally, he will be entitled to take possession of the land leased to any tenant other than a protected tenant subject to a payment of one year's rent as compensation to the tenant;

(*b*) If the land-lord owns land exceeding a basic holding and the land cultivated by him is less than a basic holding, he will be entitled to take

(SRI KADIDAL MANJAPPA)

possession of 1/2 the area leased to the tenant, but in no event less than a basic holding;

(c) If the land-lord owns between one family holding and three family holdings and if he is cultivating lands exceeding a family holding but less than three family holdings, he will be entitled to take possession of the land leased to such an extent that the tenant is left with a family holding or 1/2 the extent held by him, whichever is more and that the total area obtained by the land-lord together with the lands he is personally cultivating does not exceed three family holdings;

MR. SPEAKER.—The House will now rise and meet again after half-an-hour.

The House adjourned for Lunch at Three of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

SRI KADIDAL MANJAPPA.—Mr. Speaker, Sir, I will continue from the point where I left.

(d) If the land-lord owns between one family holding and three family holdings and if he is cultivating personally less than a family holding or if he is not cultivating any land he will be entitled to take possession 1/2 the land leased or the area which together with the land he is already cultivating will make up a family holding provided the tenant is left with a basic holding or 1/2 the area held by him whichever is more;

(e) A landlord owning land exceeding three family holdings and cultivating less than three family holdings will be entitled to take possession of the land leased to the extent of 1/2 the land leased provided the tenant is left with not less than a family holding or 1/2 the extent held by him whichever is more;

(f) The land resumed from all the tenants held under him together with the extent of land under personal cultivation should not exceed three family holdings;

(g) In respect of plantations, the land-lord is entitled to resume only 1/2 the area leased;

(h) Only tenancy or tenancies of shorter duration should be terminated first before attempting to terminate tenancies of longer duration;

(i) Tenancies held by protected tenants should be terminated only if the required extent cannot be resumed from other tenants.

(j) A land-lord cannot terminate the tenancy of a tenant who has become a member of a Co-operative Society so long as he continues to be such a member;

(k) A land-lord who takes possession of the land after terminating the tenancy and fails to use the land for the purpose for which it was resumed, will have to restore possession of the land to the tenant.

Termination of the Tenancy for Default.

A land-lord is entitled to terminate the tenancy if a tenant has failed to pay rent for three consecutive years or has done by act which is destructive or permanently injurious to the land or has sub-divided or assigned or has filed to cultivate it personally or has used it for a purpose other than agriculture.

The right of a tenant is heritable. If the tenant dies, his tenancy rights pass on to his heirs on the same terms and conditions on which he was holding the land at the time of his death.

Vesting of non-Resumable part of the Leased Lands with Government.

With effect from a date to be notified by the Government, the non-resumable part of all lands which are leased to the tenants and which the land-lord cannot resume for personal cultivation, shall vest with the Government free from all encumbrances.

After the date of vesting, the tenants cultivating such lands will be entitled to be registered as occupants or Pattadars on payment of premium in a lumpsum or in instalments not exceeding 20 with interest at 4½ per cent per annum. The premium payable by the tenants is equal to the amount of compensation payable to the land-lord in respect of such lands. No tenant is entitled to be registered as occupant or Pattadar in excess of three family holdings.

If a tenant who has become an occupant or a Pattadar fails to cultivate the land personally, he is liable to be evicted from the land.

If a tenant is not agreeable to pay the premium, the land will be at the disposal of the Government.

Compensation (Section 51)

For the lands which are non-resumable and which vest with the State Government, the land-lord is entitled to compensation. It shall be the aggregate of 15 times the excess of rent over the land revenue and the value of the structures, wells, embankments, other permanent fixtures and also trees planted, if any, on the la d In the case of lands held by permanent tenants, the compensation will be six times the rent plus the value of the structures etc. In the case of small holders owning less than a basic holding, compensation ill pe p id in a lumpsum and in other cases, compensation will be payable in instalments not xceeding 20 with interest at 4½ per cent per annum or in Negotiable Bonds carrying the same rate of interest maturing within a period no exceeding 20 years. No land of which occupancy or ryotwari patta has been granted to any person shall be ali nated to any ody for a period of 20 years but the land may be partitioned among the members of the tenant's family It can also be mortgaged in favour of Gover ment or a co-operative society or the Coffee Board.

Disposal of surplus lands surrendered by persons who own more than the ceiling area prescribed and payment of compensation (Sections 74-88).

The land which is in excess of the ceiling will have to be surrendered to the Government. After such surrender, such lands will vest in the Government. The owner who has surrendered the excess land will get compensation equal to 15 times the average net annual income which will be 50 per cent of the gross income in the case of lands possessing facilities for assured irrigation and 33⅓ per cent of gross income in the case of the other lands.

The surplus lands surrendered by persons who own more than the ceiling areas will be distributed in the following order :—

1. Displaced tenants, 2. landless agriculturists and labourers, 3. tenants with less than a basic holding, owner cultivators with less than a basic holding, 4. Tenants and displaced tenants with less than a family holding owner cultivators with less than family holding and (5) other persons desiring to take up agriculture.

In granting the surplus land, preference in each category will be given to persons who are mem ers or who agree to become members of a co-operative farming society. The person who is granted the surplus land will have to pay the price for the land equal to 15 times the average net annual income *plus* the value of structures, if any. The price may be paid either in a lumpsum or in instalments not exceeding 20 with interest at 4½ per cent per annum.

Restriction on Transfer of Agricultural Lands.

(CHAPTER V)

Under this Chapter, alienations of agricultural lands in favour of non-agriculturists are barred. But the Deputy Commissioner may permit such alienations in favour of non-agriculturists provided the non-agriculturists

(SRI KADIDAL MANJAPPA)

assure *bona fide* intent to take up agriculture. Simple mortgage of agricultural lands in favour of non-agriculturist and transfers in favour of Co-operative Societies and Coffee Board are ot barred.

Management of Land.

(CHAPTER VI)

If it appears to the State Government that for any two consecutive years any land has remained u cultivated or full and efficient use of the land has not been made for purpose of agriculture through the default of the holder or any other cause not beyond his control, the Deputy Commissioner may take over such land under Government management. Similarly where on account of neglect of the land owner or dispute between him and his tenants the cultivation of any land has seriously suffered, the Deputy Commissioner may take over such land under Government management. So long as the management continues such land shall vest in Government. The State Government shall appoint a manager to be in charge of such land. The Manager during the management of the land will have the powers of the owner. The land under the management shall be restored to the owner when the State Government is of the opinion that it is not necessary to continue the management.

The costs of management as mentioned in Section 100 will be recovered out of the income from the land. During the continuance of the management, the Deputy Commissioner will arrange to pay the maintenance and other expenditure of the owner and the members of his family. Arrangements will also be made to discharge the debts and liabilities of the owner. The surplus income, if any, will be handed over to the owner along with the land when it is restored back to the owner. There is also a provision for compulsorily acquiring the land under Government management on payment of compensation to the owner.

Co-operative Fa ms.

The idea of co-operative farming is not new to Mysore. There are already a few co-operative farms in the State. rovision has been made in the Bill for the encouragement of co-operative farming. If ten or more persons of a village or two or more contiguous villages holding lands between them either as tenants or owners, 50 acres or more may form a society for co-operative farming. When 2/3rds of the total number of land owners owning less than family holdings and holding 2/3rds of the total area comprised in all such holdings below the family holding in any one village or contiguous villages apply to the Deputy Commissioner signifying their intention to form a society, the Deputy Commissioner, after hearing others who have not applied, order that a Co-operative Farming Society of all lands comprised in the holdings below the family holding in the area be established. After the formation of society, the lands belonging to the members of the society will stand transferred to the Farm. But the members' interest in the land will not be extinguished.

When two-thirds of the total number of small holders in one village or two or three contiguous villages owning less than family holdings in extent then the Deputy Commissioner may hold an enquiry after hearing objections if any and form a society and thereafter even other members will be deemed to be members of the society.

SRI V. SRINIVAS SHETTY (Coondapur).—If they disagree, their lands will be acquired.

SRI KADIDAL MANJAPPA.—There is also provision that if they so choose, they can take compensation.

SRI C. J. MUCKANNAPPA (Gubbi).—What is the difference between this and the communist principle?

SRI KADIDAL MANJAPPA.—There is a similar provision in the existing Act now in force in Gulbarga.

SRI V. SRINIVAS SHETTY.—We were assured throughout all these days, by both the Central and the State Governments that there will not be the

slightest compulsion with regard to co-operative farming. I should like a clarification in the matter. Does the Hon'ble Minister consider this piece of legislation a compulsory one or not? Does he consider that it is a voluntary measure of co-operative farming?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I do not mean to say it is compulsory. So far as minority is concerned, it may operate as compulsory.

Sri G. VENKATAI GOWDA (Palaiyam).—Is it not against the declaration of the Prime Minister of India that there will be no compulsion?

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Anyhow, this is a matter to be considered by the House and the Joint Select Committee.

Sri C. J MUCCANNAPPA.—We want to know your views.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—I am bound by the majority opinion here.

A member of the Farming Society is bound to contribute funds, personal labou, agricultural implements, etc. There is provision also in the Bill for paying advance loans and other concessions to the farm including concessions like red ction of land revenue, reduction or exemption from agricultural income-tax, free technical advice and grants of subsidy and loans with or without interest, priority in irrigation from State Irrigation Works.

Exemptions.

(CHAPTER 8)

Provision has been made in the Bill to exempt certain classes of leases from the operation of certain provisions. The provision contained in Sections 14, 18 to 26, 42, 43, 47 to 66, 69, 91 and 95 will not apply to leases granted to or for the benefit of industrial and commercial undertakings, and to leases granted for fruit or flower trees or fuel trees or for the breeding of live stock. Leases held by the Co-operative Societies which have for their object, the improvement of the economy and social conditions of the peasants or the improvement of agriculture will also be exempte from the operation of the aforesaid provisions. Further, the State Government is empowered to give exemptions to any other lease of land obtained for growing any other class of agricultural produce. Sections 47 to 66 shall not apply to lands within the limits of the local authorities, other ? district boards and district local boards. The said Sections do not also apply to lands leased by or to local authorities. In the case of religious and charitable institutions, provision is made for the issue of non-redeemable and non-negotiable bonds of the face value equal to the amount of compensation carrying interest at 5 per cent instead of paying compensation under Sections 56 and 81. Except the provisions relating to the maximum rent, the other provisions in the Bill shall not apply to la s belonging to or held on lease by Government. Similarly, lands taken under Government management under Chapter 6 or under the management of Court of Wards or by a guardian under the Guardian and Wards Act and also the lands taken under the management temporarily by the civil, revenue and the criminal courts are exempt from the provisions of the Bill. The State Government may reserve any area for urban non-agricultural or industrial development and direct that such area is exempt from such of the provisions of the Bill.

Procedure and Jurisdiction of Tribunal and Appeals.

(CHAPTER 9)

The functions and duties under the Bill are to be performed by the Tribunal in many cases,-mostly by the Tribunal and in some cases by the Deputy Commissioner and the appellate authorities.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—In some cases by the Government.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—No.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—There are some provisions which exempt Bases in certain cases.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—Even under the existing enactments there are provisions for exempting certain leases but we have not done it.

The Tribunal will consist of an Assistant Commissioner. His functions

(SRI KADIDAL MANJAPPA)

and duties have been enumerated in Sections 145, 146, 147, 148. Save as otherwise provided in the Bill, from every order of Tribunal, an appeal shall lie to the Appellate authority who is the District Judge. From every order of the Deputy Commissioner, an appeal shall lie to the Revenue Appellate Tribunal. The decisions of the appellate authority and the Revenue Appellate Tribunal shall be final. There is provision for referring certain questions by the Appellate authority or by the Revenue Appellate Tribunal to the decision of the High Court.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—There must have been a provision for revision also.

Sri KADIDAL MANJAPPA.—In the endless litigation the party will be ruined if you make a provision for appeal, revision, etc., at very stage. An appeal is provided against the decision of the Tribunal to the appellate authority who will be a District Judge. There is provision for referring certain questions by the appellate authority or by the Revenue Appellate Tribunal to the decision of the High Court.

Sri G. N. PUTTANNA (Tumkur).—Not by the parties.

Sri KADIDAL MANJAPPA—At the instance of the parties or *suo motu*.

Next, provision is made for the appointment of a Land Commission. The functions of the Land Commission have been enumerated in clause 5. Under clause 4 the State Government will have to specify and delimit areas each of which shall constitute a local area for the purposes of this Act. Each such local area shall as far as possible be homogeneous in respect of the nature of soil, extent of rainfall and the prevalent crop practices.

In fact all malnad taluks can be clubbed together. Referring to my own district, Thirthahalli, Sagar, and other places can be clubbed together because they have similar characteristics. If the local areas are delimited as mentioned in clause 4, the Land Commission will go into the picture and divide the areas into three categories—dry, wet and garden land. In each category there will be further divisions according to the value of the soil or fertility of the land. First class land will be termed as first grade, second class or medium variety of land as second grade and the inferior variety of land as third grade. In each grade or class the Land Commission is required to fix the area of the family holding in each local area.

The Land Commission will consist of a Judge of the High Court who will be the Chairman, two persons having special knowledge or practical experience to be nominated by the Government, one officer of State Government having experience in Revenue Administration of the rank of a Divisional Commissioner, one officer having expert knowledge in agriculture.

Some people have expressed the view that it is not desirable to fix the extent of ceiling area on the basis of net income and that it is desirable to fix the area in terms of acres. If the House so desires, the Government will have no objection to fix the area of the family holding and ceiling in terms of acres instead of leaving the matter to be decided by the Land Commission.

One other important provision which I forgot to mention is the one under clause 10. It reads as follows:

> "(1) A person who or whose predecessor-in-title held land in any areas as a tenant for a period of six consecutive years before the date specified in sub-section (2) in respect of such area and who after that date and before the appointed day, been dispossessed from such land either by surrender of the tenancy or by eviction, may within one year from the appointed day apply to the Tribunal for the restoration of his tenancy on the same terms and conditions as he held the land before such dispossession, unless on the appointed day the land is cultivated personally by the landlord or has been put to non-agricultural use."

Supposing a tenant prior to the dates mentioned in this clause had been evicted unlawfully, he is entitled to

apply to the Tribunal and the Tribunal after making enquiry can restore him to the possession of the land.

The Bill is accompanied by the requisite financial memorandum and the Statement of Objects and Reasons and so it is unnecessary for me to read these things in detail.

In conclusion, I wish to say that though certain provisions in the Bill appear to be very drastic, similar provisions are found in the Bombay and Hyderabad Acts. Subject to the approval of the Planning Commission, the Government is prepared to accept any reasonable suggestion for modifying certain provisions of the Bill provided the modifications do not affect the main principles of the Bill. As far as possible the Government is anxious to avoid unnecessary hardships to any class of persons. Government are also anxious to remove glaring defects or difficulties, if any, when pointed out by the Hon'ble Members. In this connection, I must inform the House that the Central Land Reforms Committee have sent their comments on the Bill. They have suggested modifications to some of the provisions of the Bill. The Joint Select Committee will have to think of introducing those modifications suggested by the Central Land Reforms

4 P.M.

Committee. I will inform the House about the major modfications suggested by the Planning Commission.

1. A protected tenant should be left with a basic holding.

2. The rights which had already accrued to the tenants in various areas prior to the ordinance of 1957 should not be curtailed, but if the proposed legislation gives the better rights, those rights should be made available to them also.

3. A tenant who is ejected from the plantations should be paid compensation.

4. The lands of tenants unlawfully evicted subsequent to 1952 should also be restored to them.

5. A provision should be made in the Bill authorising the State Governments to reduce the rent to the evel of one-sixth in stages.

6. A provision should be made in the Bill for fixing the rent in terms of multiples as suggested in the Five-Year Plan.

7. According to the provision of this Bill, a tenant who is not agreeable to become a occupant or a pattedar after paying the premium will lose the right to become an occupant later. But the Planning Commission has suggested that if he is not agreeable to pay the premium and become an owner, he may be continued as a tenant under Government and permitted to become an owner later on after paying the premium.

8. In the case of protected tenants, they have suggested that eight times the rent should be payable to the landlord.

9. The premium payable by the tenants should not exceed the premium payable by the tenants under the Bombay Karnatak and Hyderabad Karnatak Laws.

A MEMBER.—Copies of these suggestions of the Planning Commission may be circulated to the members.

Sri Kadidal MANJAPPA.—I will try to supply them tomorrow.

As I submitted some time back, there is a provision in the Bill to calculate the net income on the basis of one-third of the gross income in the case of dry land and other non-irrigated lands. They have suggested that 50 per cent of the gross income should be taken as the net income. In the report of the Jatti Committee, they have said that the cultivation charges in the case of irrigated land is less than that in the case of non-irrigated land. They have said that in the case of lands which have assured water supply, the cost of cultivation will be 50 per cent and in the case of dry lands, they have said, it is two thirds. The Planning Commission have suggested that 50 per cent should be uniform in the case of all the lands.

Sri R. M. PATIL (Navalgund).—May I know the percentage of people who are going to be affected by the passing of this Bill? Is the Government in a position to state that?

Sri Kadidal MANJAPPA.—So far as owner-cultivators are concerned, our rough estimate is 3 per cent of the people will be affected by this Bill.

Sri R. M. PATIL (Navalgund).—May I know whether it is 15 per cent or 5 per cent—I want to know it correctly.

Sri Kadidal MANJAPPA.—No, it is only about three or four per cent, at the most, five per cent. If the owner is cultivating the land in person, such owner will not be generally affected by the provisions of the Bill, unless he is having more than three family holdings. But in the case of absentee land lords, they have to suffer in the interest of the country.

Sir, I am a peasant's son and I know the extent of land that a family of five, or a family of ten can easily cultivate. In the malnad areas, with all the resources available, a family can cultivate about 50 acres of wet land with great difficulties, and even that is not ordinarily possible. So, the ceiling is liberal when compared to the actual practice now obtaining.

Before finally concluding, I will have to say a few words of general import. Some people in this country think that the enactment of land reforms will solve all the problems of the rural folk. It is not so. The extent of cultivable land is bound to remain constant even in future. But the population is increasing very rapidly. Already, there is unemployment in the rural areas. It is not correct to think that all the people living in the rural areas can eke out their livelihood by means of agriculture. We must start small scale industries in the rural areas; we must also encourage Family Planning. Of all the people in the country, the agriculturists and agricultural labourers are the most backward. Even today, they have been exploited by all sorts of people. Barring a small percentage of rich land owners, the majority of the agriculturists are ignorant and illiterate. They deserve special treatment. It is my personal view that they should be treated as people belonging to backward classes irrespective of caste or religion and that they should get reservation in Government service and also in educational institutions.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಇತರ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ವಿಚಾರವೇನು?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.— ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದವರಿಗೆ ಒಂಭತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಹಿಡುವಳಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಜಮೀನಾಗುತ್ತದೆ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—I may tell the Hon'ble Members that in most cases where they are governed under the *Ali asanthanam* laws, they have leased them to others.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Sir, we were given to understand that in the Bill the ceiling will be based on the income. Later, we were given to understand from the highest quarters that it will be changed. If I remember right, the Hon'ble the Chief Minister also said on a certain occasion that the ceiling will be changed and fixed on the basis of acreage. The Hon'ble Minister did not say now what the policy of the Government is in the matter.

Sri Kadidal MANJAPPA.—According to the provisions of the Bill, the Land Commission is required to fix the area of ceiling and also the family holding on the basis of income calculated in the mode I explained in the course of my speech. So far as Government is concerned, if the Hon'ble Members agree, subject of course to the approval of the Planning Commission, we have no objection for fixing the area of family holding and ceiling in terms of acres instead of allowing it to be fixed by the Land Commission, on the basis of income.

Dr. R. NAGAN GOWDA (Hospet).—May I know if the Prime Minister has made a statement that the ceiling will be on holdings and not on incomes?

Sri Kadidal MANJAPPA.—Income is only a guide for fixing the extent of the land that could be owned and

cultivated by a person. The Prime Minister has made it clear on many an occasion that we are not fixing the ceiling on income.

ಶ್ರೀ ಕೊಲ್ಲೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ (ಸೆರಮ್).—ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿರುವ ಸೀಲಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬರಬಹುದಾದ ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣವೇನು ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—A few lakhs of acres and not much. It all depends on the existing state of affairs at the time the Bill becomes law. We have not prevented people from partitioning of lands. There is no law preventing people from dividing lands among the members of the family. How can I foresee now and say what exactly will be the area available at that time? According to a rough estimate, three or four lakhs, within five lakhs of acres will be available as surplus land for disposal among the landless people and displaced tenants.

ಶ್ರೀ ಕೊಲ್ಲೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—Surplus land ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.........

Sri Kadidal MANJAPPA.—I said that it is roughly about four to five lakhs of acres.

ಶ್ರೀ ಕೊಲ್ಲೂರು ಮಲ್ಲಪ್ಪ.-ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದು, ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಸೂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಮೇಲೆ, surplus land ಇರುವವರು ಅವರವರಲ್ಲಿ ಭಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ records build up ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವುದೇ land reforms ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು retrospective ಆಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನೀವು ಭಾವಿಸಿರುವಂತೆ ಐದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಈಗಿರುವ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪಾರ್ಟೀಶನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಐದಾರು ಜನ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದರೆ ಅವರವರ ಹಿಸ್ಸೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri M. RAMAPPA (Harihar).—Sir, I would like to have some clarification about some points which are not made very clear in the Bill or in the speech of the Hon'ble Minister. The Minister was pleased to suggest with certain amount of emphasis that the Planning Commission has suggested that even in the case of dry lands the net income should be taken as 50 per cent, *i.e.*, the cost of cultivation is 50 per cent even in the case of dry lands. May I know whether the Planning Commission have assigned any reasons for this?

Sri Kadidal MANJAPPA.—All these things have been dealt with in the recommendations of the Second Five-Year Plan; reasons have been assigned there.

Sri M. RAMAPPA. But, in the Jatti Committee Report, the cost of cultivation for dry land is assigned as one-fourth. But, on what basis the Planning Commission has assigned the cost of cultivation as 50 per cent, I want to know.

Sri Kadidal MANJAPPA.—According to them, the cost of cultivation in the case of dry land will not exceed 50 per cent.

Sri M. RAMAPPA.—So far as rent is concerned, it is stated as $\frac{1}{4}$ and 1/5, but it is not stated either in the Bill or in the speech as to who should pay the land revenue.

Sri Kadidal MANJAPPA.—It is the land owner.

Sri M. RAMAPPA.—Another point is, it is stated that where a family consists of more than five, they are entitled to another family holding for each member of the family. But, it is not made clear as to who are all those members of the family.

Sri Kadidal MANJAPPA.—It is defined in the Bill itself.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಜತ್ತಿಸಮಿತಿ ವರದಿಯಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದ ತರುವಾಯ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಯಮೇಲೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ರೀತಿಯ ವರಮಾನಗಳಮೇಲೆಯೂ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಗೇನಾದರೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಈ ಮಸೂದೆಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರ ಉನ್ನತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಇತರರಿಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಬಾರದು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಗೆ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.-ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವರಮಾನದಮೇಲೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಒತ್ತಡವಿದೆ. ಭೂಮಿ ಕೆಲವೇ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿರ ಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವರ ಮಾನದಮೇಲೆ ನಾವು ನಿಗದಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡು ವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರ ಬೇಕು...........

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೆ, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿ ನವರಿಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ.

Sri M. RAMAPPA.—Sir, unless we have some clarifications on these points, we will not be able to discuss this Bill. Regarding the members of the family, the Minister was not able to say anything.

Sri Kadidal MANJAPPA.—No. It is defined elsewhere; but if it is necessary, we can have a definition so far as that word is concerned.

Sri M. RAMAPPA.–Coming to clause 8, it reads as follows:—

> "After the appointed day no tenancy shall be created in respect of any land nor shall any land be leased for any period whatsoever............"

I want to know whether the existing leases are affected by this or it affects only the creation of the future leases. I have discussed this point with many of my friends and they also feel the doubt. That is why I want the Minister to carefully make a statement.

Sri Kadidal MANJAPPA.—Sir, it is very clear and there is nothing for me to make a statement. If the Hon'ble Members are not prepared to discuss or continue the debate, that is one thing; otherwise, the provisions are clear.

Sri Y. VEERAPPA (Holenarasipur).—Sir, may we take it that is only prospective and not retrospective?

Sri Kadidal MANJAPPA.—It is clear so far as that point is concerned; it is applicable only from the appointed day.

Sri D. ABDUL RASHEED (Kolar).—May I know whether mango gardens and casurina gardens are also exempted?

Sri Kadidal MANJAPPA.—I would like to draw the attention of the member to clause 137.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್ (ಪುತ್ತೂರು).—ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡು ತ್ತೀರಿ. ಆಗ ಆ ಪರಿಮಿತಿಯವರೆಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾಲಿಕ ಸ್ವಾಧೀನಪಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ್ಗೆ ರೈತರ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಲುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಒಕ್ಕಲುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಚ್ಚಾಟನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನಾಗಲೇ ಓದಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇರುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಕ್ಕಲುಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ (ಕನಕಪುರ).—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನಗಳೂ ಇದ್ದು Co-operative Farming Societies ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ?

4-30 P.M.

ಒಂದೇ ಸಂಸಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಇರುವು ದನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಗ ಸೀಲಿಂಗನ್ನು ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—My friend is raising a hypothetical question. That is a matter to be dealt with according to law which has to be passed by this House. I am not prepared to answer hypothetical questions.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸೆಷನ್ನಿನಲ್ಲೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರವರು ಕೋ-ಆಪ ರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗು ಮಾಡುವಾಗ ಸೀಲಿಂಗು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದು ವರದಿ ಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.— ಈ ಮಸೂದೆಯು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಯಾವ ರೂಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ತಾವು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಆಗು ವುದೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗು ವುದಿಲ್ಲ.

Sri U. M. MADAPPA (Chamarajanagar).—Have the Government taken a decision in the matter of policy on this?

Sri B. D. JATTI (Chief Minister).—How can the Government take a decision when the Bill is before the House? It is up to you to express your views.

Sri U. M. MADAPPA.—I suppose you have treated this subject on a non-party basis.

Sri Kadidal MANJAPPA.—That is not the question.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY (Chick-naikanahalli).—May I know whether this Bill is based on the directives of the Planning Commission?

Sri Kadidal MANJAPPA.—I have made it clear. This Bill is modelled on the recommendations of the Committee under the Chairmanship of Sri Jatti and then on the advice given by the Planning Commission and on the basis of the suggestions made by the Hon'ble Members when the Committee's report was discussed here.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Any other suggestions made by this House—have they to go to the Planning Commission?

Sri Kadidal MANJAPPA.—These matters can be expressed by the Hon'ble Members and thereafter, I will be able to reply. If there is any difficulty with regard to the provisions of the Bill I can explain.

Sri B. G. KHOT (Sadalga).—Why have you reduced the ceiling to 36 hundred rupees?

Sri Kadidal MANJAPPA.—On the recommendations of the Planning Commission.

Sri M. RAMAPPA.—You have made some provision for the restoration of possession to tenants dispossessed in certain circumstances under clause 10. May I know why no provision is made for the cancellation of the bogus sales and gifts under personal cultivation?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಪ್ಪನವರು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಡುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಾನು ಆದಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಮಠಗಳು ಮತ್ತು ದತ್ತಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಇಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕಾರ ಸೀಲಿಂಗ್ ಇದೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನವರು ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗೇಣಿದಾರರಿಂದ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಇದೆ. The Planning Commission have suggested that there should be provision made in the Bill to prevent religious and charitable institutions from evicting tenants for personal cultivation.

Sri B. G. KHOT.—Why does the ceiling differ from region to region?

Sri Kadidal MANJAPPA.—It depends on the yield of the land in any particular locality.

Sri G. VENKATAI GOWDA.—Today we have heard the Minister. From tomorrow we will express our views.

Sri Kadidal MANJAPPA.—The report was discussed on the floor of this House for ten days. The Bill was in the hands of the members for over three months.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Sir, I would like to say one word. It is fairly a long time since the report was published and introduced. Most of us have practically forgotten all the provisions. The Hon'ble Minister has promised to place in our hands the statement made......

Sri Kadidal MANJAPPA.—There is nothing new except what is contained in the Bill.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—I had a discussion with the Hon'ble Minister. I feel that there is a lot of confusion in the country, as well as in the State and also on both sides of the House as regards land reforms. Considerable confusion is there. We on our part do not want to take too much of the time of the House. Personally I would not like to take too much of the time of the House. I request, if the other side is willing, that we take up the discussions tomorrow. I request the Hon'ble Revenue Minister to make available. the statement, which he has promised.

Sri Kadidal MANJAPPA.—I have made the statement now in your presence.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Cyclostyled copies may be given to us. Let us continue the debate tomorrow. After all there is one hour.

Sri M. Y. GHORPADE (Sandur).—Has no time limit been fixed for the Land Commission which will be appointed to go into the question of delimiting family holdings? Let us know how long it will take. Do you contemplate more than one Land Commission?

Sri Kadidal MANJAPPA.—How can I say what time they will take to fix the extent in each case? It all depends upon the nature of work required to be done.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಲು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇನ್ನೂ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮತ್ತು ವೇಳೆ ಇರುವುದರ ಕಾರಣ ನಾನೇ ಮೊದಲಾಗಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಿಂತಿದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟಿದ್ದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅದರಲ್ಲೇನೂ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

[MR. SPEAKER in the Chair]

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಯಾರೂ ಈ ದಿವಸ ಮಾತನಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—How can you blame us, Sir, that we are not prepared?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. I understand your feelings.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—I know, you have all been taken by surprise. There is nothing wrong.

ಈಗ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಯವರು ಮಾತನಾಡಲು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಈಗ ಆರಂಭಿಸಲು ಅವಕಾಶಕೊಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಾನು ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಷ್ಟೆ: ನಾನು ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಜನ್ನಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಿರಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಕೂಲವಿರಲಿ ಈ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಂಬೈ ಕಾಯಿದೆಯೂ 1955ನೆಯ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಆಗಿತ್ತು. ನಾವು ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದವರು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ, ನಮ್ಮ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನಾವು ಯಾವ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆವೋ ಅವನ್ನೂ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಯಾವುಯಾವುದು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ತಿಸಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾಯಿದೆಯಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿವು. ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮತ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮತ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವು ಆದರೂ ವಿರೋಧ ಮತ ಕೊಡದೆ ಅನುಕೂಲ ಮತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಲ್ಲಿ ಮತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಓಟು ಕೊಟ್ಟೆವು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿ ಜತ್ತಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ನೇಮಿಸಿ ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರೇ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಇದ್ದರು. ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಬದಲುಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಕೆಲವರು; ಬದಲು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಂತಹ ಭೇದಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ನಮಗೆ ಮುಂಬೈ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಜತ್ತಿ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ ಬಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೇದವಾದಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ತಂದಿರುವ ಬಿಲ್ ನೋಡಿದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಶೇಕಡ 90 ಭಾಗ ಅಂಶಗಳೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿವೆ. ಅದರ ಬಳಿಕ ಮುಂಬೈನೊಳಗೆ ಏನು ಕಾಯಿದೆ ಆಗಿತ್ತೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಅಮಲನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನ ಪ್ರಾವಿಜನ್ಸ್ ಇವೆಯೋ ಅವು ಮುಂಬೈ ಭಾಗದ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಮುಂಬೈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ ಅದೇ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿ ಪರವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ನನಗೇನು ತಿಳಿದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮೊದಲು ತೀರ್ಮಾನವಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಗೇಣೀದಾರನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಂದರೆ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಾರದು ಎಂದು. ಹೀಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೇಣೀದಾರಿಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಿಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಒಂದುವೇಳೆ ಯಾರಿಗೆ ಉತ್ಪನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೋ, ಯಾವ ಗೇಣೀದಾರನಿಗೆ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆ ಕೊಡದಿದರೂ ಬೇರೆಯವರಿಗಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಭೂಕಂದಾಯ ಇದೆಯೋ ಅದು ಶೇಕಡ ಐದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 16 ರಿಂದ 18 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಭೂಕಂದಾಯ ಇತ್ತು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಆದರೆ ಭೂಕಂದಾಯ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ತಮಗೇನೂ ಫಾಯಿದೇ ಇಲ್ಲ, ಶೇಕಡ ಐದುಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರೂ ಸಹ ಹಾಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸೌಕರ್ಯಗಳಿವೆಯೋ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವು ಇಲ್ಲ. ಶೇಕಡ ಐದರಷ್ಟು ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಖರ್ಚು ಮೂರನೆ ಎರಡು ಅಂಶದಷ್ಟು ಎಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಮೂರನೆ ಒಂದು ಅಂಶದಷ್ಟು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ; ಮೂರನೆ ಎರಡು ಅಂಶದಷ್ಟು ಖರ್ಚು. ಈಗ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರು ಯಾವರೀತಿ

ಲೆಖ್ಖ ಬರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಥಿಂಥ ಕ್ಲಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈರೀತಿಯೇ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟು ಖರ್ಚು, ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಅವುಲ್ಲಾರರು ಹಿಡಿಯುವರು. ನಾವು ಇರುವುದು ಬಿಜಾಪುರದೊಳಗೆ. ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುವವರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಲೆಖ್ಖವನ್ನೂ ಸಹ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗ ದಲ್ಲೇನೋ ಆಯಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಎಷ್ಟು ಬಂತು ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟಾಯಿತು ಎಂಬ ಲೆಖ್ಖ ವನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲಿಂದ ಖರ್ಚು ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೂರನೇ ಒಂದುಭಾಗ ಆಗು ತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾ ರೆಂದರೆ, ಕಾರಣವಿಷ್ಟೇ: ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುವ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತರಿ, ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನು ಇದೆ. ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನೂ ಇದೆ. ಬತ್ತ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬರು ತ್ತದೆ ಅವರ ಲೆಖ್ಖಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಸೀಲಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಗೇಣೀದಾರರಿಗೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 180 ಎಕರೆ ಎಂಬು ದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನು ಅಷ್ಟು ಎಕರೆ ಇದ್ದರೂ ಉತ್ಪನ್ನ 3,600 ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

Sri Kadidal MANJAPPA. By way of personal explanation, I may state that I have given those figures for the purpose of illustrations. They may not be correct.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 200 ಎಕರೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ 3,600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಹ ಬರು ವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಅದಕ್ಕೆ ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ಚೀಲ ಬತ್ತ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು 180 ಎಕರೆ ವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲೆಖ್ಖ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು 400-500 ಎಕರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಸೀಲಿಂಗ್ ಏಕೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೀಲಿಂಗ್ ನಿಗದಿಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆಯೆಂದು ನೋಡಿ ನಿಗದಿಮಾಡದೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ತರಹ ನಿಗದಿಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ವಿಧವೆಯರು, ಮೈನರ್ಸ್ ಮುಂತಾದವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಏನಾಯಿತಿಯಿದೆ. ವ್ಯವ ಸಾಯ ಮಾಡುವವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಭೂಕಂದಾಯ, ಸೆಸ್ಸು ವಗೈರೆಯೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಮೀನಿನಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಮ್ಮಿಯಿದೆ. ಜಮೀನಿನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಉತ್ಪನ್ನ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ 180 ಎಕರೆ ಎಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನೇ ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಇರುವ ನಿಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ನಿಗದಿಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಲು ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂ ತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಉತ್ಪನ್ನ, ಸಾಗುವಳಿ ಖರ್ಚು, ಜಮೀನಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ನೋಡಿಹಾಕಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಜನರ ಕಷ್ಟ, ಇರುವ ನಿಜಸ್ಥಿತಿ ನೋಡು ವುದಾದರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕದಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮ. ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಕೆಲವರು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಅನುಭವಸ್ಥರು ಹಾಜರಿದ್ದು ಅವರ ಅನು ಭವದಮೇಲೆ ಸಲಹೆಮಾಡಿದರು, 150 ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಸಹ ಹೇಳಿದರು. 150 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ವತವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಅದ ಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಶಕ್ಯವಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಿಮಗೆಷ್ಟು ಜಮೀನಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಮುಂದೆ ತೋರಿದರೆ ಬರುವುದೆಂದು ನಾನು ದುಡಿದನ್ನು ನಾರಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮತದಾರರ ಸಲುವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಜನರು ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿ ಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನರಿತು ಈಗ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ನನ್ನ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಏನೂ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಖುಷ್ಕಿಗೆ 150 ಎಕರೆ, ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 75 ಅಥವಾ 100 ಎಕರೆ ಎಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಬ್ಲ್ಯಾಕ್ ಕಾರ್ಟನ್ ಸಾಯಿಲ್ ಇರುವ ಬಿಜಾಪುರದ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಹ ಇದೇ ಹೇಳುತ್ತೀರೋ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಆ ವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಳಲಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದ ರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಒಂದೇ ಸಮ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕಡೆ 300-400 ಎಕರೆಗೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಲೆನಾಡಿ ಜಮೀನಿಗೆ 180 ಎಕರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕಿದಂತೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಸೀಲಿಂಗ್ ನಿಗದಿಮಾಡಿದರೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯ ವಿಚಾರ, ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಜಮೀನಿನ ವಿಚಾರ ಹೇಗೋ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿ ದರೋ, ಹೇಗೆ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿ ದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶ ವೆಂದು ಸಾರಬೇಕು.

5 P.M.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಜ್ಞಾನ ಆಗಿದ್ದವರು ಸಜ್ಞಾನವಾದ ನಂತರ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡುವು ದಕ್ಕಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದಿರುವುದು ಸಂತೋಷಕರ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪದ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ)

ವಿಲ್ಲ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಾವಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವೂ ಸಹ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೋ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಥ ಜಮೀನಿನಮೇಲೆ ಮೊದಲು ಇನ್ನೂರು ಅಥವಾ ಐದುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವಂಥ ಗೇಣಿದಾರರು ಈಗ ಸರಕಾರ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಕಂದಾಯದ 5 ಪಟ್ಟು, ಎಂದರೆ $11\frac{1}{4}$ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸ್ವಂತ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇಂಥ ತಕರಾರುಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಒಬ್ಬರು ಒಂದೇ ಚೀಲ ಧಾನ್ಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹತ್ತು ಚೀಲ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವುದರಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾವೇರಿ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ತೀರ್ಮಾನಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದದಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಬೇರೆಯವರು ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Dr. R. NAGAN GOWDA.—If the Hon'ble member would yield I would like to ask him one question. He comes from the erstwhile Bombay State. There is a well-known Agricultural College in Poona. They have done very extensive work in finding the cost of production of the various crops. I would like to know whether he makes any reference to the cost of production as determined by that College.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಅದೊಂದೇ ಏಕೆ? ಗೋಖಲೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಎಂಬುದು ಇದೆ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಇದೆ. ಯಾವದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವತಃ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಗದಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನಷ್ಟೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಒಕ್ಕಲತನಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬರೀ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬನ ಮಾಡಬಾರದು. ಗೋಖಲೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕೆಲವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರೇನೋ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಗದಪತ್ರದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಅನುಭವದಿಂದ ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೆ ಏನು? ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದಾಗ, ಡಿ. ಸಿ. ಗೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅದೇ ಖಾಯಂ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತಾರೇನು?

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್. ಇದರ ಸಂಬಂಧ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಆರಿಸಿ ಬಂದದ್ದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ನಿನಿಂದ. ಅವರು ನಮಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಟ್ಟರು ಅದರಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆವು. ಅವರು ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಏಕೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ನಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟು ಜನತೆ ನಮಗೆ ಓಟು ಹಾಕಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಅವರು ಇವತ್ತು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಮಾಡಿರಿ, ಬಿಡಿರಿ. ಅದು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಬರೋಬರಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಆದಕಾರಣ ನಾವು ಮೊದಲು ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಮಾಡೋಣ. ಅದು ಜಯಪ್ರದವಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಮುಂದ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಯಾವುದೂ ಮಾಡದೇ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧ ನಡೆದ ಹಾಗೆ ನಡೆದಿದೆ. ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಆಗಲಿ, ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಆದರೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದ್ದವರಿಗೆ ವಿರೋಧಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲಾದೊಳಗೆ 20-20 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಇವೆ. ಇಷ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ 20 ಹಳ್ಳಿಗಳಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಕೊಡುವವರು ಒಬ್ಬರು ಬೇಕಲ್ಲಾ! ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಬೇಕು, ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಪರ್ಮಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಇಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದರೆ ಉಳಿಕೆಯವರು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕ್‌ದಂ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಬೇಕೆಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡ ಇದು ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ. ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಸಹಿತ ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಲಿಕ್ವಿಡೇಷನ್ನಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟೀಸ್ ಇವೆ. ಅದನ್ನೆಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಯಶಸ್ವಿ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಮುಂದಿನ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯೋಣ. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಬರಿ ವಾಗ್‌ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಅಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಡಿವಿಜನ್ನಿನೊಳಗೆ ಎಂ. ಪಿ. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ವೋದಯದವರು ಸಹ ಒಂದೆರಡು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ complete failure ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯ ತನಕ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿಯತನಕ ನಡೆಯಿತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಖೋತ್.—ಆಗಿನ ಪ್ಯಾಟರ್ನಿಗೂ ಈಗಿನ ಪ್ಯಾಟರ್ನಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ನೀವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿ. ನಾನು ಹೇಳುವಾಗ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಮೊದಲು ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಅದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯೋಣ. ಅದು ಆಗುವವರೆಗೂ ಈಗ ನಾವು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಭಾಷಣವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ; ಮೊದಲು ಸರ್ವೀಸು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯಾರನ್ನೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪಂಡಿತ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು, ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮೀಷನಿನವರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ನಮ್ಮ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಮೂರನೆಯ ಎರಡು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನರು ಕಬೂಲ ಆದರೆ ಉಳಿದ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಜನರಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹೇರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ Soil conservation ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಬಂಡಿಂಗ್ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಮೂರು ಭಾಗ ಭೂ ಒಡೆಯರು ಕಬೂಲಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಜನರಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಒಡ್ಡು ಹಾಕಿಸುವರು. ಬಂಡಿಂಗ್ ಬೇಕು, ಬಂಡಿಂಗ್ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ದಯವಿಟ್ಟು ಆದರಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೊಲದೊಡೆಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಬೂಲಿ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಐದು-ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಇರುವವರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಬೂಲ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗಾಬರಿ ಇದೆ. ಆಸ್ತಿಯು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪ, ಮುತ್ತಜ್ಜನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಂದದ್ದು; ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಖೂನಿಯೂ ಸಹ ಆಗಿವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿ ಜಮೀನನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿದೆ. ನಾವು ಜುಲುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಕಾಯಿದೆ ದೃಢ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಠ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಥವಾ 15 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗಲಿ, ಅವರನ್ನು ಜುಲುಮೆ ಮಾಡುವ ಕಾಯಿದೆಯಾಗಬಾರದು. ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್‌ನೊಳಗೆ ಈ ಕಂಪಲ್‌ಷನ್ ದಯವಿಟ್ಟು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಎಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಯಾರು ಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾರೂ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಬಹಳ ಚಲೋ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಸರ್ವೀಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್. ಅವರು ರೆವಿಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ರೆವಲ್ಯೂಷನರಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದರ ಸಂಬಂಧ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಒಟ್ಟು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಐದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಉಳಿಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು. ಸೀಲಿಂಗ್ ಕಡಮೆ ಹಾಕಿ ಐದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿಸಿ. ಯಾರು ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಹಾಕಿ. ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮ್ಮತಿ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಚಲೋ ಆಗಲಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಪೀಪಲ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಸ್ವತಃ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿರಿ. ಬರೀ ನಾವು ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಪೀಪಲ್ ಇದ್ದೇವೆ ನಮಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ತಕರಾರು ಮಾಡುವ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಟಾರ್ಟ್ ಎನ್ನುವವರೊಬ್ಬರು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರು ಇದ್ದರು. ಅವರು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಮಂದಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅವರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ತಾವು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಮಂದಿಗೆ ಗೇಣಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಗೇಣಿಯಿಂದ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಲಂಬಾಣಿ ಜನಗಳು ಇದ್ದಾರೆ; ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವತಃ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಬಾಣಿಗರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಿ 20 ಜನ ನೆಲಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಿರಿ. ಅವರು ಸ್ವಂತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿಕೆ ಜನ ಯಾರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದುಡಿದು ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಿರಿ. ಹೊರತಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಮಂದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಮಂದಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಪಾಸ್ ಆಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಫಸ್ಟ್

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ)

ಟೆನೆಂಟ್ಸ್, ಸೆಕೆಂಡ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಬಿಟ್ಟು those that are capable of cultivating and those who have got small lands, ಎಂದರೆ ಯಾರು ನಾಲ್ಕು ಐದು ಎಕರೆ ಸ್ವಂತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಿ. ಅದು ಹೊರತು, ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಡಿರಿ. ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಮಾಡಿರಿ. ಹೊಟ್ಟೆ ಹೇಗೆ ತುಂಬಬೇಕು ಎಂದರೆ ಬರಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ. ಬರಿ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಮಂದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳ ತನಕ ಮಂದಿ ಎಷ್ಟೋ ಸರೆಂಡರಾದ ಜಮೀನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಲಾಭ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ರೆಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟೀವ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ partition ಸಂಬಂಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಕಾಯಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಲು ಈ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಷಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸರೆಂಡರ್ ಏನು ಆಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾಲೀಕನ ಕಡೆಯಿಂದ ರೊಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸರೆಂಡರ್ ಆಗಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರ ಪರವಾನಿಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹ ಮತ್ತೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ನಿಕಾಲೆ ಆಗಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆದರೂ ಸಹ ನೀವು ಅವರೆಲ್ಲರದನ್ನೂ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಎಂದು ಈ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಮೋಸ ಮಾಡುವವರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮೋಸ ಮಾಡುವುದು ಮಾಲೀಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅವನು ಬಲಾಢ್ಯನಿರುವನು. ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಅರ್ಜಿ ಯಾರೂ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಲಾಢ್ಯರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸವಲತ್ತು ಕೊಟ್ಟರೂ ಮಂದಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಎರಡು ಮೂರು ಅರ್ಜಿ ಬರಬಹುದು ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ನನ್ನದು ಇದೆ.

ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕೊಡುವುದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ. ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಿಮ್ಮತ್ತನ್ನು ಸಣ್ಣ ಜಮೀನ ಇದ್ದವನಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನು ಇದ್ದವನಿಂದಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 400 ಎಕರೆ ಇದ್ದವನಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ಹೊಲ ಇದ್ದವನಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ರೆಂಟದ 15 ಪಟ್ಟು ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 15 ಪಟ್ಟು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಂದಾಯದ 75 ಪಟ್ಟು ಮ್ಯಾಗ್ಸಿಮಮ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂಬೈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ 200 ಪಟ್ಟು ತನಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಹುಕುಮ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡಿರಿ. ಇಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ನಾನು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಯಾರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹೊಲದ ಒಡೆಯರು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವ್ಯಾಲ್ಯೂ ಕೊಡಿರಿ. ಯಾರು ಯಾರು ದೊಡ್ಡ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಇದ್ದಾರೋ, ಅವರಿಗೆ ಕಡಮೆ ಹಾಕಿರಿ.

5-30 P.M.

ನಾನೀಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೊಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಸಾವಿರ ಮಾಡಿ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ನೂರು ಮಾಡಿ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಜಮೀನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ತಾಬೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆ ಏನಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಈ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಕ್ರಮ ನಡೆಸುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೀಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಲ್ಲಿ 400 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇರತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನೂ ತಾವೀಗ ಈ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ನಾನು they deserve on sympathy ಎಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ.—ಅದನ್ನು ತಾವು ಬಾಯಿಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಅಷ್ಟೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯವಾಗಿ ನನ್ನದೊಂದು ಸೂಚನೆ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಭೂಮಿಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ವಿಚಾರ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ. ಆದರೆ ಆ ಹಿಡುವಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಮೂಲ ಹಿಡುವಳಿಯೆಂತಲಾದರೂ ಕರೆಯಲಿ, ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಹಿಡುವಳಿಯೆಂತಲಾದರೂ ಕರೆಯಲಿ, ಅಥವಾ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಎಂದು ಯಾವ ಹೆಸರಿನಿಂದಲಾದರೂ ಕರೆಯಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 14-15 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಕಂದಾಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಜ...

ಅವರ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಂದಾಯವಿದ್ದರೆ ಇನ್ನುಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಂದಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭೂ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿಯವರೇ ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಬಹಳ ಹೊಡೆದಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಅದು ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೇಟೀವ್ ಸ್ಟೇಟುಗಳಲ್ಲೇ ಕಂದಾಯದ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವುದು. ನಮ್ಮ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ವಾಗಡಿಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ಈ ಭೂ ಕಂದಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿ ಒಂದು ಬರೋಬರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಂದಾಯವೂ ಒಂದು ಸಮನಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಈ ರೆಂಟಿನ ಮೇಲೆ ಸೀಲಿಂಗನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡೋಣವಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 30-40 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಚನ್ನೋ ಬೆಳೆಗಳನ್ನೇನೋ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಐದು ಪಟ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಈ ಸೀಲಿಂಗನ್ನು ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಮೇಲೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈಗ ಇದ್ದಂತೆ ಇದರೂ ಅದೇ ಒಂದು ರೀತಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 1956ರಿಂದ 1958ರೊಳಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅವುಗಳನ್ನು ಆರಾರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಸ ತಾವು ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಏಕರೀತಿಯ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತರತಕ್ಕದ್ದೇ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ತಾವು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೊಂದು ರೀತಿ, ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೇ ಒಂದು ರೀತಿ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿಗೇ ಒಂದು ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೀಗೆಯೇ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಈಗ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಮೊದಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದಾಯಕ್ಕೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕಂದಾಯಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಈಗ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಮೊದಲೇ ನಾವು ಒಂದು ಕಷ್ಟದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಹೊಸ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ನಮಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು? ಏನು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು ! ಮೊದಲಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಆದ ಅನುಕೂಲವೇನು ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಎಲ್ಲ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಏಕರೀತಿಯ ಕಂದಾಯವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಈಗ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದು ಬೇಧ. ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಇರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು ಎಂದು ತರಗತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೇ ಒಂದು ರೀತಿ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೇ ಒಂದು ರೀತಿ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೇ ಒಂದು ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ? ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಾದರೋ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯಬಹುದು, ಬೇಕಾದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಜೋಳ ಒಂದೇ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 36 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ 24 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಗೋದಿ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕ್ಷಾಮವೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪಾಡು ಹೇಳತೀರದು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ, ಭೂಮಿ ಕಡಮೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆ ಭೂಮಿ ಜಾಸ್ತಿ, ಭೂಮಿ ಜಾಸ್ತಿಯಿದ್ದರೂ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಫಸಲು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಘಟಪ್ರಭ ಹಿಲಕಲ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಎತ್ತುವುದಾದರೆ ಅವು ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾದಾಗೂ ಆ ನೀರು ಬೆಳಗಾವದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಕಡೇ ಸಹಸ್ಸು. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಸಹ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಕೇವಲ ಮೂರಾವರ್ತಿ ಮಾತ್ರ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಬೆಳೆಯುವುದೆಲ್ಲ ಬಿಳಿ ಜೋಳ ಇಲ್ಲವೇ ಮುಂಗಾರು ಜೋಳ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಜಮೀನಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಎಕರೆಗೆ ಐದು ಚೀಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ರೈತರನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಪೂರಾ ಮೆಹನತ್ತಿನಿಂದ ಬೆಳೆದರೆ ಎಕರೆಗೆ ಆರು ಚೀಲಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಬೆಳೆಗೂ ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನ ಬೆಳೆಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈಗ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಖಮ್ಮತ್ತೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವೂ ಇದೆ.

1956ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ 1959ನೆಯ ಇಸವಿಯ ತನಕ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ನಮಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದರಂತೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಥವಾ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ನೂರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದರಂತ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ನೂರಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಬಂದರೂ ಸಹ ಸಾಕು. ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾಂಧವರ ಪರವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಸಿದ್ಧಾಂತಿ)

ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕೆಲವು ಇನಾಂದಾರರು ತಮ್ಮ ಹೊಲ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ, ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಭೂಮಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇರಬೇಕು. ಇನಾಂದಾರರಲ್ಲಿ ಬಲಾಢ್ಯರಾದವರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗೆ ಹೊಲಗಳನ್ನೂ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪರವಾಗಿ ಭಿಕ್ಷ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಹೋದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಜಮೀನು ಮುಂದೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಂದೇನೆಂದರೆ, ಶಿರಸಂಗಿ ದೇಸಾಯರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ದೇಸಾಯರು. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅವರಲ್ಲದ್ದ ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರು ಟ್ರಸ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಇದೇ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ರೈತರೂ ಮತ್ತು ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಫಾಯದೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ, ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಏನು ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಸ್ಟಿ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೂ ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಡಿ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಜಾತಿಮತ ಭೇದಗಳಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥ ಉತ್ತಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಜಮೀನು ಪೂಜ್ಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಬಾರದು.

ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಅರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದವನು. ಟೆನೆಂಟ್‌ಗಳಿಂದಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಂದಲಾಗಲಿ ವಕೀಲರು ವಕಾಲತ್ತುನಾಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಕಾಲತ್ತು ವಹಿಸಬಾರದೆಂದು ವಿಧೇಯಕವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಿಟ್‌ಪೆಟಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತ ತಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾಯಿದೆ 1955ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದಲಾಗಾಯ್ತು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಟ್‌ಪೆಟಿಷನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಎರಡು ಬೆಂಚುಗಳು ಸತತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. 1955ರಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಸತತವಾಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡು ಬೆಂಚುಗಳು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಏಕೆಂದರೆ ರಿಟ್‌ಪೆಟಿಷನ್‌ಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾದವು. ರೆವೆನ್ಯೂ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಕಾಯಿದೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ರಿಟ್ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಪೆಟಿಷನ್ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮಾಡಿದ ತೀರ್ಮಾನದಮೇಲೆ question of fact ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೂ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ತೀರ್ಮಾನದಮೇಲೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ಲಿಗೂ ಅಪೀಲ್ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು. ಮುಂಬೈನಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಿದೆ ಇದೆ. ಆ ಕಾಯಿದೆ ಸಹ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೆವೆನ್ಯೂ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಕಚೇರಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ Development activities ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಸುಸ್ತಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಅವರೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಅಪೀಲಿಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹೋದರೂ ಗೇಣಿದಾರನಿಗೇನೂ ಫಾಯದೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅವನಾಗಿಯೇ ಮನೆಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನೇ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದೇನೂ ಗೇಣಿದಾರನಿಗೆ ಹಿತ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ವಕೀಲರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾದ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕಾಯಿದೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು ಅನುಕೂಲವಾಗದಿದ್ದರೆ ಮೇಲಿನ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಮಲೇದಾರರೆನ್ನುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಬಿಚ್ಚು ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅವರು ಕೊಡುವ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರ ಭಾವನೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. Judicial officerಗಳನ್ನು ಇಂತಹ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬರೋಬರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ Judicial officersಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಯಾವುದು ಬದಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈಗ Transfer of Property Act ನ ಪ್ರಕಾರ ಗೇಣಿದಾರನಿಗೆ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗೇಣಿದಾರನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಾಯಿದೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಇದೆ. ಭೂ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಭೇದ ಭಾವನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಅಷ್ಟು ವಿಹಿತವಲ್ಲ.

ಇದರೊಳಗೆ "Collective farming" and "Co-operative farming" ಎನ್ನುವ ಏನು

ವಿಚಾರಗಳಿವೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ನನ್ನ ಇರಾದೆ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸರಕಾರದವರು "Multi-Purpose Societies ಗಳೆಂದು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ರೊಕ್ಕವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬೀಜ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದುನೂರು ರೂಪಾಯಿನ ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೊಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರವಿದೆ ಗೊಬ್ಬರ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವನಮೇಲೆ ಜುಲುಮಿನಿಂದ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆಂದು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಉಳಿಕೆಯಾದ 75 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ರೊಕ್ಕವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಆಭಾರವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಇದೇ ತಾನೇ ವಿಲಾಯಿತಿಗೆ ಬೇರೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅನು ಭವಗಳು ಮತ್ತಿತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕೊಡು ವರೆಂದಾಶಿಸಿ ಈ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನ ಮುಗಿಸು ತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House now rises and will meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 31st July 1959.